

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

20.5.2013

B7-0231/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Töötingimused ning tervisekaitse- ja ohutusnormid, pidades silmas hiljutisi vabrikupõlenguid ja hoonevaringut Bangladeshis
(2013/2638(RSP))

Helmut Scholz, Paul Murphy, Thomas Händel, Willy Meyer, Marie-Christine Vergiat, Alda Sousa, Nikolaos Chountis, Patrick Le Hyaric, Marisa Matias
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RE\936838ET.doc

PE509.844v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0231/2013

Euroopa Parlamendi resolutsioon töötingimuste ning tervisekaitse- ja ohutusnormide kohta, pidades silmas hiljutisi vabrikupõlenguid ja hoonevaringut Bangladeshis (2013/2638(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Bangladeshis kohta, eriti 17. jaanuari 2013. aasta¹, 6. septembri 2007. aasta² ja 10. juuli 2008. aasta³ resolutsioone,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsioone inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes⁴ ning ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes⁵,
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Bangladeshis Rahvavabariigi vahel sõlmitud partnerlus- ja arengualast koostöölepingut⁶,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni tööohutust ja töetervishoidu arendavat raamistikku (2006, C-187) ning tööohutuse ja töetervishoiu konventsiooni (1981, C-155), mida Bangladesh ja Pakistan ei ole ratifitseerinud, ning neid konventsioone täiendavaid soovitusi (R-197), võttes arvesse ka konventsiooni tööinspektsioonide kohta (1947, C-081), mille Bangladesh on allkirjastanud, ning selle soovitusi (R-164),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas” (COM(2011)0681),
 - võttes arvesse oma 6. veebruari 2013. aasta resolutsioone ettevõtja sotsiaalse vastutuse usaldusväärse, läbipaistva ja vastutustundliku ettevõtluse ning jätkusuutliku majanduskasvu kohta⁷ ning ettevõtja sotsiaalse vastutuse, ühiskonna huvide edendamise ning suuna kohta säästvate ja kaasavate taastumisele⁸,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogus 2011. aasta juunis heakskiidetud ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, millega luuakse valitsustele ja ettevõtetele inimõiguste kaitse ja järgimise raamistik,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Bangladesh on maailma suuruselt teine rõivaeksportija, eksportides 2011. aastal rõivad kokku 19 miljardi dollari eest; arvestades ka, et tekstiiltooteid ELi tarnivate riikide hulgas on Bangladesh Hiina ja Vietnami järel kolmandal kohal; arvestades, et see

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0027.

² ELT C 187 E, 24.7.2008, lk 240.

³ ELT C 294 E, 3.12.2009, lk 77.

⁴ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 31.

⁵ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 101.

⁶ EÜT L 118, 27.4.2001, lk 48.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0049.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0050.

sektor annab 13 % riigi SKPst ja 80 % ekspordist;

- B. arvestades, et enamikku Bangladeshis puuvillaimpordist kasutatakse ekspordile suunatud tekstiili- ja riidetööstuses, mis annab 80% kogu tööstustoodangu ekspordist, ning arvestades, et enamik neist tekstiil ja riietest eksporditakse arenenud riikidesse, eelkõige ELi liikmesriikidesse, Kanadasse ja USAsse;
- C. arvestades, et teksaste ja teiste rõivaste töötlemine kivipesu meetodil on eriti laialt levinud Bangladeshis ning hinnanguliselt töödeldakse sel meetodil ligi pooled 200 miljonist teksastest, mis Bangladeshist eksporditakse, ning arvestades, et nimetatud meetod seab tõsiselt ohtu töötajate tervise, kuna ränitolm tungib organismi ja põhjustab surmavaid haigusi, nagu silikoos;
- D. arvestades, et Bangladeshis rõivatööstuses moodustavad tööjõukulud ligikaudu 5 % lõpptootte hinnast; arvestades, et Bangladeshis tekstiilitööstuse töötajate kuupalga tõstmine praeguselt ligi 30 eurolt 80 euroni tähendaks Saksa jaemüüjate jaoks tekstiilitoodete hindade tõusu hinnanguliselt ligikaudu 28 senti võrra toote kohta, kui suurte jaemüüjate kasumimäär samaks jätta;
- E. arvestades, et kapitalistlik globaliseerumine ja eriti suurte rahvusvaheliste ettevõtete soov viia tootmine üle madalate palkadega riikidesse, nagu Bangladesh, on põhjustanud tekstiilitööstusettevõtete väljaviimise arenenud riikidest, sh ELi liikmesriikidest, ning jätnud järele töötuse ja tõsised sotsiaalmajanduslikud kriisid;
- F. arvestades, et 40 % Bangladeshis elanikkonnast elab allpool vaesuspiiri (vähem kui 1,25 USA dollarit päevas), mis inimarengu indeksi kohaselt asetab selle riigi 182 klassifitseeritud riigi hulgas 146. kohale;
- G. arvestades, et 24. aprillil 2013. aastal kukkus Dhaka lähedal Savari linnas kokku hoone Rana Plaza, kus asus mitu rõivavabrikut, mistõttu sai surma üle 1000 inimese ja vigastada üle 2500 inimese;
- H. arvestades, et kokku varisenud hoone oli ehitatud ebaseaduslikult ega vastanud ohutusnormidele, ning arvestades, et vabrikuomanikud nõudsid töötajate tööle tagasisaatmist vaatamata eelmisel päeval avastatud pragudele ja nõustanud inseneri hoiatustele, et hoonesse ei tohiks inimesi lasta;
- I. arvestades, et sellele õnnetusele oli eelnenud Tazreen Fashioni vabrikupõleng 2012. aasta novembris Ashulias, selles põlengus hukkus üle 100 töötaja ning vigastatute arv küündis kõvasti üle saja, ning arvestades, et vaid mõned päevad pärast Savaris toimunud õnnetust hukkus 8. mail Tung Hai rõivavabriku põlengus Dhaka Mirpuri piirkonnas kaheksa inimest;
- J. arvestades, et kuigi valitsuse uurimiskomisjon, mille moodustasid siseministerium ja parlamendi alaline komisjon tööministeriumi juures, jõudis järeldusele, et Tazreeni vabriku omanikule tuleks andestamatu hooletuse tõttu esitada kriminaalsüüdistus, ei ole teda vahistatud; arvestades, et 28. aprillil esitati Bangladeshis kõrgemale kohtule petitsioon, milles süüdistati ametivõime tegevusetuses ja nõuti vabrikuomaniku vahistamist;

- K. arvestades, et 16. mail 2013. aastal varises Kambodžas Kâmpóng Spœ provintsis sisse kingavabriku katus, mille tagajärjel sai surma vähemalt kaks inimest;
- L. arvestades, et kõigil juhtudel on inimohvrite suure arvu põhjuseks peetud peamiselt minimaalsete ohutusmeetmete puudumist, ebaseaduslikke ja puudulikke ehituskonstruksioone ning töötajate õigusetust kaitsta oma huvisid;
- M. arvestades, et Bangladeshi ajalehtedes avaldatu põhjal on Bangladeshis ainult 51 inspektorit, kes peavad kontrollima rohkem kui 200 000 vabrikut;
- N. arvestades, et töötajate õiguste rahvusvahelise foorumi (International Labour Rights Forum) avaldatud andmeil on alates 2005. aastast Bangladeshi vabrikupõlengutes hukkunud enam kui 600 tekstiilitöötajat ning inimõigusorganisatsioonide aruannete alusel pole ühtegi vabrikuomanikku ega juhtkonna liiget seni kohtu alla antud;
- O. arvestades, et rõivatööstuses on töötajate töö- ja ohutusnormide parandamisel edusammudeni jõudmiseks oluline ühine vastutus, mida jagavad Euroopa lõpptarbivad, jaemüüjad, vabriku juhatus ja valitsused tootmise ja tarneahela kõikidel tasanditel;
- P. arvestades, et hoolimata nn käitumisjuhendist, mille on väidetavalt kehtestanud mõned Lääne ettevõtted, on töötingimused – eelkõige tööaja, töötasu, laste töö ja tööohutuse seisukohalt – ikka veel äärmiselt halvad;
- Q. arvestades, et konkurents globaliseerunud majanduses, kus rõivaste ja jalatsite valmistamisel muutub tootmistsükkel aina lühemaks ning toodang ja tarbimine aina kasvab, toob kaasa laastava surve tootmisele ja tööjõukuludele ning kahjustab lubamatul viisil töötajate ohutust ja tervist;
- R. arvestades, et tekstiili- ja rõivatööstus on tänapäeval maailma suuruselt teine majandustegevus kaubavahetuse intensiivsuse poolest ning et tekstiilitööstust peetakse üheks kõige saastavamaks tööstussektoriks; arvestades, et tehiskiudude ketramine, kudumine ja tootmine halvendab õhukvaliteeti ning värvimisel ja trükkimisel kulutatakse tohutul hulgal vett ja kemikaale ning paisatakse õhku palju lenduvaid aineid, mis on eriti kahjulikud töötajatele, tarbijatele ja keskkonnale;
- S. arvestades, et ebainimlikud töötingimused, töötajate ekspluateerimine ja keskkonna hävitamine ei piirdu üksnes teatavate piirkondadega maailmas või teatavate tööstussektoritega, vaid nendega tuleb võidelda üle maailma, sh ELis;
- T. arvestades, et Bangladeshi valitsuse andmeil on Ühendkuningriigis kulutused rõivastele alates 2005. aastast vähenenud 20%, ning arvestades, et töötajate õiguste konsortsiumi andmeil tuleks lisada vähem kui 10 senti vabrikuhinnale, mis on seitsmel miljardil rõivaesemel, mida Bangladesh müüb igal aastal läänemaistele kaubamärgiettevõtetele, selleks et viie aasta jooksul viia riigi 5000 rõivavabrikus ohutusnormid Lääne tasemele;
- 1. väljendab sügavat kurbust hukkunute ja paljude vigastatute pärast Rana Plaza tragöödias, mis on üks rängemaid tööstusõnnetusi üleüldse, ning avaldab kaastunnet vigastatutele ja hukkunute pereliikmetele;

2. kutsub üles kõiki neid Euroopa jaemüüjaid, kelle tellimusi põlengute toimumise ajal täideti, toetama kohalikke ametivõime ning kaasama sotsiaalpartnereid, et luua asjakohane ja läbipaistev hüvitussüsteem ohvrite ja nende perekondade jaoks ning sellist süsteemi rahaliselt toetada; on seisukohal, et sellise süsteemi abil tuleks katta kahjud vigastatutele ja hukkunute peredele, sealhulgas palgakaotus, ning tagada vigastatutele tasuta meditsiiniline taastusravi ning hukkunute ülalpeetavatele pereliikmetele hooldus ja haridus;
3. väljendab nõrdimust vähim arenenud riikide ja arenguriikide tekstiili- ja rõivatööstuses valitsevate kohutavate töötingimuste üle ning mõistab hukka need, kes selle olukorra eest vastutavad; rõhutab, et Euroopas asuvad rahvusvahelised jaemüüjad, kes sageli tegutsevad alltöövõtjate kaudu, on peamised kasusaajad odavast tööjõust ning töötajate õiguste ja tervisekaitse- ja ohutusnormide rikkumisest nendes riikides; on veendunud, et Bangladeshis toimunud traagilised sündmused tõendavad ettevõtja vabatahtliku sotsiaalse vastutuse kava läbikukkumist ning juhib tähelepanu sellele, et ränga ekspluateerimise lõpetamiseks on vaja kehtestada õiguslikult siduv ja seega jõustatav ettevõtja sotsiaalse vastutuse kava;
4. väljendab poolehoidu töötajate meeleavaldustele Bangladeshis ja on nendega solidaarne, eriti pidades silmas hiljutistele tulekahjudele järgnenud meeleavaldusi; rõhutab, et sotsiaalsed ja töötajate õigused on põhilised inimõigused, mida tuleb austada ja kaitsta kogu maailmas; mõistab sügavalt hukka asjaolu, et ELi inimõigustepoliitikas kiputakse seda sageli unustama;
5. kaitseb Bangladeshis töötajate õigust moodustada ja registreerida sõltumatuid ametiühinguid ning nendega ühineda, ilma et peaks kartma tagakiusamist; peab demokraatlike ametiühingustruktuuride olemasolu vältimatult vajalikuks vahendiks võitluses paremate tervisekaitse- ja tööohutusnormide ning töötingimuste, sh kõrgema palga eest; kutsub Bangladeshis valitsust üles tagama nimetatud põhiõigused;
6. toetab Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni üleskutset, mille kohaselt peaksid kõik Euroopas tegutsevad rahvusvahelised ettevõtted järgima ILO kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;
7. toetab rahvusvahelise tekstiili-, rõiva- ja nahatöötajate liidu üleskutset keelata ära rõivaste töötlemine kivipesu meetodil terve tarneahela ulatuses üle kogu maailma; palub komisjonil esitada ettepanek, et kehtestada kivipesu meetodil töödeldud tekstiili- ja rõivatoodetele impordikeeld, kuna selle meetodi kasutamine ohustab töötajate tervist ning kahjustab nende õigust töötada ohutus töökeskkonnas;
8. võtab teadmiseks ametiühingute, valitsusväliste organisatsioonide ja ligikaudu 1000 tekstiilitoodete rahvusvahelise jaemüüja vahel sõlmitud Bangladeshis tule- ja ehitusohutusala kokkuleppe, mis sõlmiti 15. mail 2013 ja mille eesmärk on parandada tootmispaikades ohutusstandardeid (kokkulepe sisaldab ka nende meetmete rahastamise korraldust) eelkõige luues sõltumatu kontrollisüsteemi, mis hõlmab ka avalikke aruandeid ja kohustuslikke parandus- ja remonditöid, ning toetades aktiivselt tervise- ja ohutuskomisjonide loomist, kaasates nendesse igast vabrikust töötajate esindajaid; kutsub kõiki asjaomaseid tekstiilitööstuse kaubamärgiettevõtteid, sh jaemüüjaid Walmart ja Gap, seda jõupingutust toetama;

9. võtab teadmiseks tegevuskava, mille võtsid 4. mail 2013. aastal vastu valitsus, tööandjad, töötajad ja ILO ning mis eelkõige kohustab osapooli reformima tööõigust, lubama töötajatel moodustada ametiühinguid ja pidada kollektiivlääbirääkimisi, hindama 2013. aasta lõpuks kõigi tegutsevate ja ekspordile suunatud Bangladeshis rõivavabrikute ohutust, ümber paigutama ohtlikud vabrikud ning tööle võtma sadu uusi inspektoreid;
10. loodab, et tegevuskava rakendatakse täielikult;
11. võtab teadmiseks Bangladeshis valitsuse otsuse tõsta lähinädalatel miinimumpalka; juhib tähelepanu asjaolule, et see mõjutaks ligi 4 miljonit töötajat, kellest enamik on naised, ning nõuab tungivalt, et Bangladeshis valitsus kohaldaks karistusi ettevõtete suhtes, kes miinimumpalgast vähem maksavad; loodab, et tööandjate ühingud peavad kinni oma lubadusest võtta taas tööle õnnetuse tõttu töötuks jäänud töötajad ja uuesti töövõimeliseks saanud töötajad, ning kutsub lisaks valitsust üles vastu võtma seadusi, kaitsmaks ametiühingute liikmeid selle eest, et töövõtjad nad vallandavad;
12. palub komisjonil esitada ettepanek, et kehtestada keeld tekstiili- ja rõivatoodetele, mis on toodetud Bangladeshis ja teistes riikides, kus ei järgita ILO põhikonventsioone tervisekaitse- ja tööohutusnormide, ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste kohta;
13. võtab teadmiseks Bangladeshis ja Pakistani valitsuste sammud kannatanute ja nende perekondade toetamiseks ning ohvriterohkete õnnetuste eest vastutavate isikute kohtu alla andmiseks; kutsub ametivõime üles kohustama ettevõtete juhtkondi avaldama kõikide töötajate nimed, kes said õnnetustes kannatada, ning kindlustama ohvritele täieliku juurdepääsu õigussüsteemile, et nad saaksid nõuda hüvitist;
14. mõistab hukka selle, et ELi ettevõtted ei austa hoolimata omaenda kehtestatud nn käitumisjuhendist töötajate õigusi ja ei järgi ohutusnorme; nõuab, et ELi ja liikmesriikide pädevad asutused algataksid koostöös pädevate rahvusvaheliste organitega läbiviidud uurimiste põhjal sõltumatu uurimise, et võtta vajalikud meetmed tagamaks, et nimetatud ettevõtted ei riku kolmandates riikides inimõigusi;
15. kutsub kõiki ettevõtteid ja eeskätt kaubamärgiga rõivaste tootjaid üles Bangladeshis ja teistes riikides töövõtu- või alltöövõtulepinguid sõlmides täiel määral järgima rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõtja sotsiaalse vastutuse tavaid ning kontrollima üle oma tarneahelad, tagamaks oma kaupade tootmine üksnes neis vabrikutes, kus täielikult järgitakse ohutusnõudeid ja töötajate õigusi;
16. kutsub Bangladeshis valitsust üles tagama, et kõik ettevõtted järgiksid 2006. aasta tööseadust;
17. nõuab läbirääkimisi rahvusvahelise miinimumpalga kehtestamiseks rõivatööstuses kogu maailmas; toetab täielikult Nobeli preemia laureaadi Muhammad Yunuse ettepanekut tõsta veidi tootmishinda, et luua rõivatööstuse töötajate heaolufond;
18. kutsub nõukogu ja komisjoni üles lisama kõikidesse ELi poolt allkirjastatavatesse kahepoolsetesse kaubandus- ja investeerimislepingutesse õiguslikult siduv klausel ettevõtja sotsiaalse vastutuse kohta, mis põhineb rahvusvahelisel tasandil kindlaks määratud ettevõtja sotsiaalse vastutuse põhimõtetel, sealhulgas 2010. aastal ajakohastatud

OECD suunistel ning ÜRO (eelkõige ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetes), ILO ja EL poolt määratletud standarditel; teeb ettepaneku ühtlustada klausliga olemasolevad standardid ja kontseptsioonid, et tagada võrreldavus ja õiglus, ning lisab, et klausel peaks sisaldama järelevõtmemeetmeid, mis tagaksid nende põhimõtete tulemusliku rakendamise ELis;

19. kutsub nõukogu ja komisjoni üles võtma vastu õigusakte, mis kohustaksid Euroopa turul ELi õiguse alusel tegutseda soovivaid ettevõtteid esitama teavet oma toodete kogu tootmisahela kohta kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega;
20. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse aidata Bangladeshil parandada tööohutust ja töötervishoidu ning suurendada ettevõtjate sotsiaalset vastutust;
21. nõuab, et tulevikus omistataks ELi kaubanduskokkulepetes kolmandate riikidega suuremat tähtsust tööohutuse ja töötervishoiu teemale kui inimväärse töö tagamise suuniste ühele osale, ning nõuab, et EL pakuks tehnilist tuge nende sätete rakendamisel;
22. nõuab piiriülese õiguslase koostöösüsteemi loomist ELi ja nende kolmandate riikide vahel, kellega liit on allkirjastanud kahepoolsed kaubanduslepingud, et tagada ohvritele juhul, kui rahvusvahelised ettevõtted ja nende vahetud tütarettevõtted ei järgi sotsiaalvaldkonda või keskkonda käsitlevaid õigusakte või ei austa ettevõtja sotsiaalse vastutuse põhimõtteid, tõhus juurdepääs õigussüsteemile riigis, kus asjaomane rikkumine toimus, ning toetada rahvusvaheliste kohtumenetluste kasutuselevõttu, et tagada vajaduse korral ettevõtete karistamine õigusrikkumiste eest;
23. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile ning Bangladeshis valitsusele ja parlamendile.